

MALMÖ HÖGSKOLA

Fakulteten för
lärande och samhälle

Examensarbete
15 högskolepoäng, grundnivå

Hur uppfattar lärare titeln studie- och yrkesvägledare

How do teachers apprehend the title guidance counselor

Katarina Oswald

Studie- och yrkesvägledarexamen 180hp

Examinator:
Roland Ahlstrand

Slutseminarium 2012-01-26

Handledare:
Therese Vincenti
Malmgren

Sammanfattning

Syftet med examensarbetet är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Studien undersöker vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare samt att, utifrån ett lärarperspektiv, undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel för uppdraget. Det är både en kvantitativ och kvalitativ studie som är avgränsad till en kommun i södra Sverige. Lärarna i kommunen, som har en studie- och yrkesvägledare på sin arbetsplats, har besvarat ett formulär, en ostrukturerad intervju. Lärarna har besvarat frågor om hur de uppfattar titeln studie- och yrkesvägledare och dennes arbetsområden och kompetens. Den teori som använts i studien är den fenomenologiska teorin. Genom teorin försöker jag lyfta fram vad lärarna vet om studie- och yrkesvägledarens kunskaper och kompetens. Detta försöker jag sedan att koppla till vad som lärarna tror sig veta om titeln studie- och yrkesvägledare och dennes arbetsområde. Sammanfattningsvis är titeln studie- och yrkesvägledare mycket starkt förknippad med att arbeta inom skolväsendet. När lärarna ser en studie- och yrkesvägledare ser de samtidigt dennes persons arbetsområden och arbetsuppgifter. Lärarna anser att titeln är bra eftersom den talar om vad professionen handlar om.

Nyckelord: fenomenologisk teori, lärare, studie- och yrkesvägledare, titel, yrkesidentitet

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
1.1 Syfte.....	7
1.2 Frågeställning.....	7
2. Kunskapsbakgrund.....	8
2.1 Tidigare forskning.....	8
2.1.1 Examensarbete.....	10
2.2 Studie- och yrkesvägledaryrket.....	11
2.3 Läraryrket.....	12
2.4 Läroplan styr lärare och studie- och yrkesvägledare.....	13
3. Teoretiska utgångspunkter.....	15
3.1 Den fenomenologiska inriktningen.....	15
3.2 Yrkesidentitet.....	17
4. Metod.....	19
4.1 Urval och avgränsning.....	19
4.2 Genomförande.....	21
4.3 Ostrukturerade intervjuer.....	22
4.4 Materialinsamling.....	23
4.5 Forskningsetik.....	23
4.6 Validitet.....	25
4.7 Källkritik.....	25
5. Resultat.....	26
5.1 Resultatbearbetning.....	26
5.2 Allmänt om informanterna.....	27
5.3 Frågor med lärarnas sammanställda svar.....	28
5.4 Sammanfattning av resultat.....	29

6. Analys.....	31
6.1 Första frågan.....	31
6.2 Andra frågan.....	32
6.3 Analyssammanfattning.....	33
7. Avslutande diskussion.....	36
Referenser.....	38
Bilaga.....	41

1. Inledning

Har tidigare tillsammans med Alexandra Göransson undersökt samma område, där syftet var att undersöka vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare samt att utifrån ett lärarperspektiv undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel för uppdraget. Fördjupningsarbetet, *Titeln Studie- och yrkesvägledare – ur ett lärarperspektiv*, tyckte jag var mycket intressant och inspirerande, men fördjupningsarbetet kändes dock lite halvfärdigt. Halvfärdigt på så sätt att jag ville fortsätta att bygga vidare på fördjupningsarbetet, men utifrån en annan vinkel. Tidigare fördjupningsarbetet kändes som en förstudie och arbetet var ämnad för flera informanter, eftersom tidigare arbete endast hade tre olika lärare på tre olika skolor. Jag vill se hur undersökningen kanske visar på andra resultat genom att lägga till teori samt fler informanter. Därför kommer jag att fortsätta på tidigare fördjupningsarbete och använda mig av samma frågeställning och forskningsområde under detta examensarbete.

I Sverige har studie- och yrkesvägledning funnits som ett professionellt arbete sedan 1930-talet, men var då mer kopplad till etablerade yrken såsom yrkesvalspsykologer eller yrkesvalslärare. Det var först omkring år 1975 som den fullt utbyggda studie- och yrkesvägledningsverksamheten kan dateras till, och därför är yrkesprofessionen studie- och yrkesvägledare en relativ ny yrkeskategori (Lovén 2000, s. 12). Men studie- och yrkesvägledarens kunskap och kompetens har även vunnit mark utanför skolväsendet berättar Setterberg och Holmgren (2008) och Lundvall och Vendel (2007) om i deras respektive examensarbeten. Det handlar om att olika organisationer och företag har sett studie- och yrkesvägledarens kunskap och kompetens. Trots detta är studie- och yrkesvägledareutbildningen knuten främst till skolväsendet, vid t ex vår praktikanskaffning. Under utbildningens gång har det varit viktigt för oss blivande studie- och yrkesvägledare att sätta sig in i hur utbildningsväsendet samt lärarkåren fungerar. Det är viktigt för en studie- och yrkesvägledare att förstå vad en lärare är och gör, samt att sätta sig in i det arbete som lärare utför. Samtidigt kan det vara viktigt för lärare att förstå vad en studie- och yrkesvägledare är och gör, så att vi tillsammans kan utföra ett bättre arbete. Att all personal som arbetar på skolan arbetar för att föra skolans elever mot utbildningens mål. Har skolpersonal kunskaper om varandras kompetens och

kunskaper kan arbetskamraterna utnyttja varandras specialkunskaper mycket bättre för att på så sätt lättare nå utbildningen och elevernas mål. Vi blivande studie- och yrkesvägledare har även en praktikperiod hos en lärare, eftersom det är mycket viktigt att skolans olika professioner har förståelse och kunskaper om varandras kompetenser. Det är i skolan som de allra flesta personer möter en studie- och yrkesvägledare för första gången i deras liv. Därefter har eleverna en fortlöpande kontakt med studie- och yrkesvägledare under ett antal år både via information och genom individuella vägledningssamtal (Arbetsförmedlingen, 2011). I skolan skapar eleverna sig en uppfattning om vad en studie- och yrkesvägledare är och gör, oftast tillsammans med lärarna.

1.1 Syfte

Under vår utbildning och med dess olika praktikplatser har det visats att lärarkårens kunskaper om vad en studie- och yrkesvägledare är och gör varierar kraftigt. Därför är tanken med detta examensarbete att bringa klarhet i hur lärare uppfattar studie- och yrkesvägledare och om detta kan vara knutet till titeln. Syftet med examensarbetet är att undersöka vad lärarna vet om professionen studie- och yrkesvägledare.

1.2 Frågeställning

De frågor som skall besvaras i denna uppsats är följande:

- Hur uppfattas yrkesrollen studie- och yrkesvägledare utifrån ett lärarperspektiv?
- Hur relevant är titeln studie- och yrkesvägledare för sitt uppdrag?

2. Kunskapsbakgrund

För att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare, har jag letat efter tidigare forskning inom undersökningsområdet. Ur den tidigare forskningen kommer jag att återberätta det viktigaste, så även från ett par relevanta examensarbeten. Därefter kommer jag att ge beskrivningar om vad det innebär att arbeta som studie- och yrkesvägledare samt beskriva lärares arbetsuppgifter. Därefter finns det en kort beskrivning om de lagar och förordningar som styr både lärare och studie- och yrkesvägledare på deras arbetsplatser inom det obligatoriska skolväsendet.

2.1 Tidigare forskning

En avhandling som visar vad en lärare och dess profession, är en artikel som är skriven av Mockler (2010), *Beyond "what works": understanding teacher identity as a practical and political tool*. Artikeln handlar om lärarrollen, vad lärare gör och vad lärare är. Artikeln förmedlade en förståelse om lärarrollen och dess professionella yrkesidentitet som menar att lärarrollen är så mycket mer än bara lärare i själva klassrummet. Allt en lärare säger och gör även utanför klassrummet har stor betydelse för eleverna. Det handlar om att lärarna även utanför skolan måste se sig själva som förebilder. Mockler skriver att en lärare arbetar aktivt som lärare även ute i affären eller i samhället genom deras offentliga ledarroll. En lärare är aldrig ledig utan måste ha en förståelse för sin ledarroll och visa andra personer hur samhället fungerar genom att ansvara för sina handlingar. Lärarna måste aktivt tänka på deras handlingar och föregå med gott exempel. Lärarrollen är en offentlig roll som visar folk hur man ska uppföra sig. Uppför sig en lärare dåligt förmedlar det en okej upplevelse att det är ok att tex kasta skräp på gatan.

En annan avhandling som visar på lärarnas behov av en studie- och yrkesvägledare är en artikel som är skriven av Yuksel-Sahin (2009), *The evaluation of counseling and guidance service based on teacher views and their prediction based on some variables*. Artikeln handlar om 204 lärares rangordning av det som eleverna efterfrågar mest i Istanbul. Resultatet visade att lärarna

listade vägledningstjänster och rådgivningstjänster högst. Detta eftersom vägledning och rådgivning var vad eleverna efterfrågade lärarna mest. Resultatet visade på att behovet av en studie- och yrkesvägledare var mycket hög inom det undersökta området. Artikeln visade att behovet av en studie- och yrkesvägledare för att ge vägledning och eventuella råd är stort eftersom lärarna ofta får frågor som berör ämnet vägledning och rådgivning. Dessutom visade artikeln att det finns mycket få skolor i Istanbul som har en studie- och yrkesvägledare på sina skolor.

Ytterligare en avhandling som är skriven av Hope (2007), *The implications of teacher perceptions of career guidance programs and the impact on student career decisions*. Artikeln handlar om hur lärare uppfattar och rangordnar olika metoder av studie- och yrkesvägledning i en skola i USA. Avhandlingens utgångspunkt är att om eleverna har en förståelse om varför man läser ett visst ämne och kan relatera ämnet till sin kommande yrkeskarriär, innebär det en konkret förståelse för eleven, som därmed lättare klarar av ämnet och kursen. Det är därför viktigt att studie- och yrkesvägledare och lärare arbetar tillsammans med de elever som inte vet vad de vill arbeta med i framtiden. Detta för att eleverna skall kunna förankra en konkret bild av sin framtid, att kunna kämpa för att nå sitt mål på ett konkret sätt och därmed lättare klara av skolan. Detta skulle uppnås genom att lärare och studie- och yrkesvägledare delger varandra information om elevernas karriärer så att eleverna därmed kommer att se sig själva i den blivande yrkesrollen. Elevens blivande mål i sin karriär, kommer därmed att underlätta för eleven att klara av sin utbildning på skolan. Dessutom tyckte lärarna att föräldrarna skulle engagera sig tidigt i sina barns karriärstankar, och detta skulle ske via en broschyr. Det viktigaste med undersökningen var att samarbetet mellan lärare och studie- och yrkesvägledare utvecklades och förbättrades och som i sin tur även förbättrade elevernas framtidskarriär.

Ytterligare en intressant artikel som är skriven av Chen (2005), *Counsellor and teacher collaboration in classroom-based career guidance*. Artikeln handlar om ett projekt där lärare och studie- och yrkesvägledare arbetar tillsammans för att utveckla ett samarbete angående klassrumsvägledning. Samarbetet är riktat till elever som fortfarande går i skolan i USA och Canada, men som efter avslutade studier kan välja att antingen studera vidare eller börja arbeta. Samarbetet är framtaget eftersom en studie- och yrkesvägledare har många elever att nå ut till, och elevantalet blir bara fler, på grund av bristande resurser inom skolväsendet. Detta leder till att många elever inte kommer i kontakt med en studie- och yrkesvägledare för att diskutera olika

karriäralternativ som kan tänkas finnas för eleven. Genom att diskutera och tänka på sin karriär eller framtid börjar en tankeprocess för eleven som kan ge flera nya infallsvinklar och idéer. Därför är grundtanken med projektet att studie- och yrkesvägledare måste försöka nå ut till fler elever på en och samma gång. Det lättaste sättet att nå ut till många elever samtidigt är genom lärare via klassrumsvägledning. Genom att studie- och yrkesvägledaren engagerar lärare, och hjälper läraren med olika vägledningsverktyg och modeller kan studie- och yrkesvägledaren och läraren tillsammans leda en klassrumsvägledning. För att projektet skall lyckas är det viktigt att både läraren och studie- och yrkesvägledaren ser fördelarna med ett samarbete och att båda kan och vill byta erfarenheter och idéer med varandra. Det är även viktigt att läraren och studie- och yrkesvägledaren verkligen avsätter schemalagd tid för att tillsammans diskutera och planera de olika klassrumsvägledningarna. Delvis på grund av att diskutera vad som skedde på sista klassrumsvägledningen. Vad diskuterades i klassrumsvägledningen och vilka mål nåddes. Det är viktigt att sakta föra processen framåt i klassrumsvägledningen för att slutligen nå målet av bättre livskunskap om olika tänkbara karriärvägar.

2.1.1 Examensarbete

När jag letade efter tidigare forskning kring titelns betydelse för studie- och yrkesvägledare fann jag bland annat ett par examensarbeten som diskuterar ämnet. Jag har en förståelse för att ett examensarbete inte har samma kvalitet som tidigare forskning, men jag väljer att berätta om examensarbetenas huvudresultat eftersom det visar på bredden inom studie- och yrkesvägledarnas arbetsområde. Studien *Studie- och yrkesvägledare - det är väl inget fel på den titeln* – en kvalitativ studie om betydelsen av en yrkestitel och yrkesidentitet, som är författad av Setterberg och Holmgren (2008). Studien fördjupade sig i yrkesidentitet bland studie- och yrkesvägledare som arbetar på arbetsförmedlingen för att undersöka hur viktigt det är med en yrkestitel. De berättar att på arbetsförmedlingen benämns studie- och yrkesvägledare som arbetsförmedlare. Studien menar att en arbetsrelaterad identitet är relevant på både samhälls- och individuell nivå och att ett visst yrke påverkar vår egen syn på oss själva, men också på hur andra ser på oss.

Ytterligare ett examensarbete är *SYV kan så mycket mer än så* skriven av Lundvall och Vendel (2007). Studien handlar om att titeln studie- och yrkesvägledare skulle kunna behövas bytas ut

och författarnas avsikt är att lyfta fram karriärvägar som kan finnas för de studie- och yrkesvägledare som är intresserade av att arbeta utanför utbildningsväsendet och undersöka hur det påverkar yrkesrollen. I deras resultat framkom det att titeln studie- och yrkesvägledare inte visar bredden hos professionen, där författarna menar var studie- och yrkesvägledare kan arbeta och vilka kvalifikationer de har. Studien menar och visar att det är viktigt att lyfta fram dessa kvalifikationer, eftersom det i dag är många som inte vet vad en studie- och yrkesvägledare arbetar med.

2.2 Studie- och yrkesvägledaryrket

Bland det första vi blivande studie- och yrkesvägledare fick lära oss var vårt blivande yrkes historik, där flera namnbyten på professionen har förekommit. Professionens första benämning var yrkesvägledare som därefter byttes ut mot yrkesvals lärare eller syokonsulent, för att som idag benämnas studie- och yrkesvägledare. Men det är inte bara namnet som har förändrats genom tiden utan även utbildningen till studie- och yrkesvägledare. Från början var det en lärare som kombinerade sin undervisning med att agera studie- och yrkesvägledare. Men allteftersom har studie- och yrkesutbildningen utökats från att en lärare har kompletterat sin utbildning med en termin och en sommarkurs, till dagens högskoleutbildning på tre år (Lovén 2000, s. 29). För att komma in på Studie- och yrkesvägledarutbildningen, som bedrivs på Fakulteten för lärande och samhälle, behövs det grundläggande behörighet (Studie- och yrkesvägledarprogrammet, 2011). Under vår utbildning till studie- och yrkesvägledare har vi studerat pedagogik för att därefter praktiskt använda oss av de nyförvärvade kunskaperna. Detta eftersom en del av en studie- och yrkesvägledares arbetsmetoder kan innebära att informera eller undervisa större grupper eller klasser (Lovén 2000, s. 30). Arbetsmetoder som innebär att informera om olika utbildningssystem eller mer generellt om t ex arbetslivet på en skola. Eftersom en studie- och yrkesvägledaren kan spara mycket tid och arbete genom att informera en större mängd elever samtidigt. Därför är det viktigt att studie- och yrkesvägledare lär sig att undervisa eller informera en större grupp.

Enligt arbetsförmedlingens yrkesinformation innebär studie- och yrkesvägledaryrket, en person som arbetar med är att vägleda andra personer (Arbetsförmedlingen, 2011). Arbetet handlar

främst om vägledning angående studier och yrken. Men vägledning är ett mycket brett begrepp, där även coachning ingår. En studie- och yrkesvägledare träffar många olika människor som alla bär på olika historier. När människor ska fatta ett beslut som rör deras karriär, vävs många olika aspekter av hans eller hennes liv in i deras val. Utbildade studie- och yrkesvägledare är utbildade att vägleda personer som har behov av vägledning som innebär områden som inte direkt handlar om studier eller yrken, men som har en betydande roll för personens vägval (Arbetsförmedlingen, 2011).

En studie- och yrkesvägledare som är anställd inom skolväsendet har främst kontakt med elever, men även med lärare och föräldrar. Då arbetar studie- och yrkesvägledaren främst med individuella samtal med elever men det förekommer även gruppvägledning. Studie- och yrkesvägledaren arbetar även med att ge stöd åt lärare och annan skolpersonal i deras studie- och yrkesorienterade arbeten. Huvuduppgifterna för en studie- och yrkesvägledare är att informera om utbildningar, yrken och arbetsmarknaden, och för att kunna förmedla dessa uppgifter gäller det att ständigt hålla sig uppdaterad om vad som händer i samhället. Studie- och yrkesvägledare som arbetar inom vuxenutbildningen arbetar tillsammans med de studerande för att göra upp en individuell studieplan, och kan även arbeta uppsökande genom att informera ute på arbetsplatser. Att ordna praktikplatser kan även ingå i en studie- och yrkesvägledares arbetsuppgifter (Arbetsförmedlingen, 2011).

De arbetsområden som nämns på arbetsförmedlingens hemsida som lämpliga arbetsplatser för en utbildad studie- och yrkesvägledare är grundskola, gymnasieskola, kommunala vuxenutbildningar, högskola, arbetsförmedlingen, större företag och kommunala förvaltningar som arbetar med utbildning eller skol- och arbetslivsfrågor och privata företag som erbjuder vägledning eller coachning (Arbetsförmedlingen, 2011).

2.3 Läraryrket

Enligt arbetsförmedlingens yrkesinformation innebär läraryrket att undervisa elever i olika åldrar, allt ifrån unga till vuxna. Förutom att undervisa och förmedla kunskap har lärare många andra viktiga arbetsuppgifter. Lärare för elever i grundskolan och gymnasieskolan har ofta ett speciellt ansvar för en grupp eller klass, där lärarna är t ex mentor eller studiehandledare. Detta

innebär att läraren har ansvaret att följa upp och stödja elevernas studieutveckling genom bland annat utvecklingssamtal. Utvecklingssamtalet har läraren tillsammans med elev och föräldrar, men läraren har även kontakt med elevernas föräldrar individuellt. I en lärares arbetsuppgifter ingår förutom själva undervisningen även tid till för planering av undervisning, gemensamplanering och utvärdering i arbetslag, föräldramöten och kompetensutveckling. Eftersom lärare arbetar i arbetslag ställer det höga krav på samarbetsförmågan med övrig personal på skolan (Arbetsförmedlingen, 2011).

2.4 Läroplan styr lärare och studie- och yrkesvägledare

Läroplan är en förordning, som är förankrat i skollagen (2010:800). Läroplanen är utfärdad av regeringen och reglerar verksamhetens värdegrund, uppdrag och mål. Läroplanen förkortas Lgr 11, och läroplanens första två delar gäller för grundskola, förskoleklass och fritidshem. Enligt Lgr 11 skall skolan främja alla elevers utveckling och lärande samt skapa en livslång lust att lära. Skolans uppgift är att låta varje elev finna sin unika egenart för att därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet. För att skolan skall klara att leva upp till detta, gäller det att det finns utbildad, kunnig och kompetent personal som verkar inom skolväsendet. Till personal på skolan räknas lärare, kurator, studie- och yrkesvägledare, rektor, specialpedagoger och elevassistenter. Dessutom menar Lgr 11 att utbildningen skall vara likvärdig i hela landet. Med likvärdig utbildning menas inte att utbildningen skall utformas likadant överallt i Sverige, utan med likvärdig utbildning menas att skolans uppgift är att förmedla beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver. Detta behövs då eleverna skall kunna klara av att orientera sig i en komplex verklighet med ett enormt stort informationsflöde och en snabb förändringstakt, där eleverna bör klara av att inse konsekvenserna av olika handlingsalternativ. Eftersom ett av skolans många mål för elevernas kunskaper är att elever ska kunna göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Lgr 11 menar att varje elev ”kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden” och ”ha kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder”. För att eleven skall klara detta gäller det att lärarna ”medverka till att utveckla kontakter med mottagarskolor samt organisationer, företag och andra som kan bidra

till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället". Studie- och yrkesvägledaren, eller den personen med motsvarande arbetsuppgifter, skall ordna så att eleverna uppnår dessa mål, genom att "informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser" (Skolverket, 2011).

3. Teoretiska utgångspunkter

Teorin är ett verktyg som används för att förenkla en komplex verklighet. Teorin består av antaganden om hur verkligheten är utformad men också om värderingar och föreställningar om hur det bör vara. Teorin är en förenkling av samhällets uppbyggnad och funktion samt människors handlande och genom att använda en teori blir det möjligt att studera individer och samhälle (Andersson & Kaspersen 2003, s. 7). För att teoretiskt försöka klarlägga vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare och att undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel för sitt uppdrag har jag valt att använda mig av en fenomenologisk teori, som finns inom de sociala interaktionsteorierna. Teorin passar mycket bra eftersom jag letar efter både beskrivande och åsiktssvar svar. Fenomenologi är en filosofisk och samhällsvetenskaplig inriktning som lägger tonvikten på det subjektiva och intersubjektiva inslaget i kunskapen och i socialt liv (Månsson 2000, s. 143). Med detta menas att försöka lyfta fram vad lärarna personligen vet om studie- och yrkesvägledares kunskaper och kompetens, som kan kopplas till titeln. Detta kan kopplas till intersubjektiva, vad lärarna tror sig veta om titeln studie- och yrkesvägledaren och dennes arbetsområde. Men studien handlar även om identitet som är kopplat till yrkesidentitet, därför har jag lagt till Anthony Giddens beskrivningar om självidentitet (Kaspersen, 2003, s. 505).

3.1 Den fenomenologiska inriktningen

Det är framförallt Alfred Schütz som förde in fenomenologin, som är besläktade med metoden hermeneutik, in i samhällsteorin. Hermeneutiken handlar om tolkandets konst som en vetenskap (Brante m. fl., 1998, s. 114). Därefter har Edmund Husserl utvecklat teorin om intentionaliteten som visar att all kunskap och insikt rymmer en dubbel aspekt, nämligen en ”kunskap om” och en ”kunskap att” (Harste & Mortensen, 2003, s. 234). Vi måste kunna placera in det vi vet som meningsfull kunskap i förhållande till något som vi inte vet så mycket om. Med andra ord det vi vet, är DET vi vet. Kunskap är underkastad en så kallad fenomenologisk reduktion, som innebär

att alla fenomen, erfarenheter och tankar bara kan identifieras utifrån hur de kan förstås som kunskap hos ett subjekt (Harste & Mortensen, 2003, s. 235). För att förklara det lite närmare så låt mig följa författarnas exempel; när jag tittar ut genom fönstret så ser jag ett hus. Mina iakttagelser av huset är iakttagelser av ett subjekt. Eftersom när jag tittar på huset har jag också kunskaper om att det är ett hus, det är en kunskap som riktar sig direkt mot mina iakttagelser. Men jag har också kunskaper om att det är någonting bakom huset. Jag vet att jag kan titta på andra håll, och att träden vid sidan av huset inte är huset. Jag vet med andra ord att huset är placerat i en kontext och att de tecken som erfarenheter av huset utgör är kategoriserade och typifierade i förhållande till en mängd andra tecken, som de flesta ligger utanför min omedelbara iakttagelse (Harste & Mortensen, 2003, s. 235). Det handlar alltså om mina subjektiva kunskaper om huset. Det som undersöks i examensarbetet är lärarnas subjektiva kunskaper om studie- och yrkesvägledare. Då syftet med examensarbetet är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Eftersom syftet är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare förväntar jag mig både beskrivande och åsiktssvar från lärarna. Vad ser lärarna när de ser en studie- och yrkesvägledare, vilka kunskaper och kompetenser anser lärarna att en studie- och yrkesvägledare har. Därför anser jag att den fenomenologiska teorin hjälper mig att visa lärarnas kunskaper och erfarenheter. Teorin skall hjälpa mig förstå och förklara vad lärare ser när de ser en studie- och yrkesvägledare. Jag vill veta vad lärarna ser runt en studie- och yrkesvägledare eftersom jag vill veta lärarnas erfarenheter som jag sedan kan kategorisera och typifiera i resultatavsnittet.

Men först behöver jag förklara hur lärarna skapar sig dessa subjektiva kunskaper. För att förklara det innebär det tre vägar. Den första vägen är att all erfarenhet och kunskap är en kroppsupplevelse, som inte bara är samtidig med erfarenheten utan som är själva förutsättningen för denna samtidighet. Kroppsupplevelsen är samtidigt en upplevelse av ens placering i förhållande till omvärlden och därmed också i förhållanden till andra människor. I denna studie liknar jag det vid att lärarna och eleverna vet att eleverna är i skolan under ett antal år och att de därefter skall vidare antingen till en annan utbildning eller ut i arbetslivet. Den andra vägen av kunskap är också knuten till tecken och symboler, som redan är intersubjektivt givna för oss. Som är förbundna med oss eftersom vi redan lärt oss ett språk. Det är här i den andra delen som jag kopplar in titeln studie- och yrkesvägledare. Den tredje vägen innebär att vår kunskap och våra symboler kan vara något som vi "har", men primärt är det en underförstådd förutsättning

som ligger dold i allt vi vet och gör. Det är något som utgör vår livsvärld och som är den underförstådda "horisont" utifrån hur vi upplever saker och ting (Harste & Mortensen, 2003, s. 235). Det är här som jag kopplar in de hypotetiska frågorna till lärarna, t ex frågor om vilka arbetsuppgifter eller vilken kompetens en studie- och yrkesvägledare har. Dessa tre vägar gör att teorin, fenomenologi, kan förklara vad lärarna "ser" i titeln studie- och yrkesvägledare.

3.2 Yrkesidentitet

Generellt handlar identitet om de uppfattningar människor har om vilka de själva är och vad som är viktigt och meningsfullt för dem. De främsta identitetskällorna är kön, sexuell inriktning, nationalitet, etnicitet, samhällsklass. Sociologer talar om två typer av identitet; social identitet och personlig identitet (Giddens 2003, s. 43-44). Social identitet kännetecknas av vad som tillskrivs av andra och kan ses som markörer i en grundläggande bemärkelse av vad en person är. Samtidigt som de relaterar till individen, i fråga till andra individer som uppvisar samma kännetecken. Till exempel pappa, studie- och yrkesvägledare, ogift, student, hemlös och det kan ha fler än ett exempel i den sociala identiteten, eftersom det finns en kollektiv dimension som gemensam identitet. Detta kan handla om yrket, till exempel studie- och yrkesvägledare, som grundar sig på en uppsättning av gemensamma mål, värderingar eller erfarenheter. Kortfattat kan man säga att social identitet handlar om att man drar liknelser, att man vill tillhöra en grupp t ex yrkesidentitet. Och som ger en koppling till titel som ett begrepp av yrkesidentitet i denna studie. Medan den sociala identiteten visar likheter inom en grupp så är den personliga identiteten något som skiljer individer åt. Den personliga identiteten handlar om en utvecklingsprocess då vi formulerar en upplevelse av oss själva som en unik varelse som har unika relationer till omgivningen. Kortfattat kan den personliga identiteten visa på skillnader. Inom den personliga identiteten, som bygger på den symboliska interaktionismen, där ett kontinuerligt samspel och förhandling med yttrevärlden bidrar till att skapa och forma den personliga identiteten (Giddens 2003, s. 43-44).

I dagens moderna samhälle har yrket blivit en allt mer viktigare aspekt för människans identitet vilket kan förklaras av att yrket fått en mycket viktigare roll i samhället. Att inte veta yrket på en individ kan tendera till att många människor inte kan placera individen i en kontext. Det är en av

de första frågor man ställer till en främmande människa. Fokus har flyttats från vem man är till vad man jobbar med. Den personliga identiteten har bytts ut mot vilken status och position som man har i samhället eller i sitt yrke (Stier 2003, s. 74-75).

4. Metod

Examensarbetets syfte är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Författaren försöker att beskriva en viss verklighet och i någon mån förklara den. Den verklighet som beskrivs är verksamma lärares kunskaper om titeln studie- och yrkesvägledare samt deras uppfattning om studie- och yrkesvägledarens kompetens och arbetsområde. För att svara mot syftet och dess frågeställning använder jag mig av en kvantitativ metod. Den kvantitativa undersökningen riktar sig mot en större mängd informanter, som i denna studie innebär att över 100 informanter skall ingå. En kvantitativ metod innebär oftast att kartlägga, analysera eller förklara undersökningsområdet i form av variabler och siffror (Brante m.fl., 1998, s. 173). För att inhämta det empiriska materialet passar det bra med att använda sig utav en ostrukturerad intervju, som delas ut till varje enskild informant. Det innebär att det inte blir en personlig kontakt mellan forskare och informanterna, utan informanterna lämnar information om deras kunskaper utan någon påverkan av mig som forskare. Martyn Denscombes beskriver i *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* att det brukar vara en ganska liten andel människor som svarar på en opersonlig ostrukturerad intervju (Denscombe, 2000 s. 14). Men i min studie väntas ett stort deltagande ifrån informanterna eftersom utdelningen av de ostrukturerade intervjuerna delas ut på informanternas arbetsplats av forskaren, samt att forskaren väntar tills de ostrukturerade intervjuerna är ifyllda och kan samla ihop igen. Och därför minimeras antalet uteblivna svar.

4.1 Urval och avgränsning

Urvalet är gjort efter studiens syfte och frågeställning, men eftersom det är kvantitativ studie har jag letat efter ett område att hålla mig inom. Det mest lämpliga är att hålla sig inom en kommun eftersom en kommun betraktas som en territoriell avgränsad enhet för lokalt självstyre (Montin

2004, s. 32). Då kan det garanteras att avgörande personer inryms i urvalet och att de står i proportion till deras verkliga förekomst i den bredare folkmängden för att senare generaliseras. Därför har en urvalsram satts utefter en kommun, eftersom kommunens lärare väntas ge svar som sedan kan generaliseras. Det blir ett så kallat sannolikhetsurval som innebär att forskaren har valt ut dessa människor med uppfattningen av att dessa människor utgör ett representativt tvärsnitt av alla lärare i Sverige, som har en daglig kontakt med en studie- och yrkesvägledare (Denscombe, 2000 s. 19). Kommunen hittades med hjälp av en sökning på Internet, där jag sökte efter en kommun i södra Sverige, med ett kriterium eftersom syftet med studien var att undersöka lärares kunskaper om studie- och yrkesvägledare. Därför måste det finnas en studie- och yrkesvägledare på lärarnas arbetsplats, som innebär en avgränsning i undersökningsområdet. I en kommun finns det nio kommunala skolor samt en friskola. Avgränsningen gjorde att det endast blev tre skolor kvar, en grundskola, ett gymnasium samt vuxenutbildning att utföra undersökningen på. Att använda sig av ett så kallat proportionellt stratifierat urval som innebär att forskaren väljer undersökningsområde som uppfyller vissa kriterier, som garanterar att alla viktiga kategorier i urvalet representeras i proportion till deras förekomst i den bredare populationen (Denscombe, 2000 s. 21). Undersökningen sker inom en kommuns samtliga skolor som har en studie- och yrkesvägledare på skolan. Genom att undersöka lärarnas kunskaper om studie- och yrkesvägledare, samt deras uppfattning om studie- och yrkesvägledarens kompetens och arbetsområde, som innebär att deras svar kan generaliseras över andra lärare utanför undersökningsområdet som har en studie- och yrkesvägledare på sin arbetsplats.

Den största faran med undersökningsmetoden var att svaren kan bli snedvridna, och som leder till att resultatet inte går att representeras som ett tvärsnitt över hela populationen i Sverige. Därför är det viktigt att alla tilltänkta informanter svarar på den ostrukturerade intervjun för att kunna representeras i proportion till bredare population (Denscombe, 2000 s. 21). I denna studie finns det två olika sätt av uteblivna svar. Ett sätt är om någon lärare är frånvarande under utdelningstillfället, det andra sättet är att informanten inte vill ställa upp och medverka i undersökningen. Det viktigaste med undersökningen är att forskaren verkligen försöker nå samtliga lärare som är tilltänkta att representera forskningen. Är det många frånvarande måste forskaren söka upp de informanterna vid ett senare tillfälle (Denscombe, 2000 s. 29).

4.2 Genomförande

Forskaren tar kontakt med de tre studie- och yrkesvägledarna på respektive skola för att fråga om det går bra att göra en undersökning på deras skola. Samtliga studie och yrkesvägledare på skolorna hör med deras rektorer om det går bra att göra en undersökning bland lärarpersonalen. Rektorerna på respektive skola godkände att undersökningen genomfördes. Forskaren utgår från studie- och yrkesvägledaren som får svara på lite fakta om respektive skola, samt ta reda på när det är lämpligt att dela ut den ostrukturerade intervjun på deras skola. Forskarens tanke är att lärarna samlas en gång i veckan för att kunna uppdatera sig om arbetsplatsens information. Detta tillfälle ansågs som lämpligt tillfälle att berätta om undersökning, samt dela ut de ostrukturerade intervjuerna till samtliga i samlingen. Det som studie- och yrkesvägledaren får informera om är hur många lärare som arbetar på respektive skola samt vilken utbildning som ges på respektive skola. De skolor som är med i undersökningen är en grundskola med elever från årskurs sex upp till årskurs nio, en gymnasieskola med yrkesinriktning samt en skola som bedriver vuxenutbildning. I kommunen finns det sammanlagt 103 lärare som kan vara med i studien och av dem svarade 95 lärare. Det innebär att åtta lärare inte har svarat på de ostrukturerade intervjuerna. Men det är inte riktigt sant eftersom av de 103 lärare, finns det några som hoppar runt mellan skolorna och arbetar på två olika skolor, och som är medräknade på båda skolorna. De har däremot inte deltagit i den ostrukturerade intervjun två gånger. Därför räknas tre lärare bort från 103. Det är även två lärare från vuxen utbildningen som inte har deltagit i undersökningen, men dessa lärare var på så vis utanför studiens kriterium eftersom studie- och yrkesvägledaren arbetar endast på dagtid. De lärare som inte var med arbetar endast kvällstid och träffar därför inte studie- och yrkesvägledaren. Därför räknar forskaren bort även dessa från den sammanslagna lärarsumman. Slutligen finns det 98 lärare som kan vara med i studien och dessa har den ostrukturerade intervjun nått 95. Det innebär att tre lärare inte är med i studien och det ger därmed ett högt deltagande. 97% av lärarna är med i undersökningen.

4.3 Ostrukturerade intervjuer

För att samla in det empiriska materialet föll valet på att använda ostrukturerade intervjuer, eftersom forskaren når många informanter och som kan ge en omfattande empiri (Denscombe, 2000 s. 126). Med ostrukturerade intervjuer innebär att det finns en lista med ett antal frågor med öppna svar. Informanterna skall själva skriva svaren (Svennings, 2000 s. 107). Ostrukturerade intervjuer passar mycket bra i denna undersökning eftersom forskaren når samtliga lärare på respektive skola samtidigt, och där samtliga informanter förväntas medverka. Dessutom innebär ostrukturerade intervjuer att samtliga informanter får likadana frågor som de skall svara på, utan en direkt påverkan från forskaren. Att använda sig av ostrukturerade intervjuer leder automatiskt till att alla får en likadan lista med frågor som skall besvaras och som sedan kommer att underlätta bearbetningen av empirin (Denscombe, 2000 s. 127). Att använda sig utav ostrukturerade intervjuer i undersökningen har bedömts som lämpligt eftersom ett stort antal informanter ingår i undersökningen, och det som efterfrågas är ganska okomplicerat. De ostrukturerade intervjuerna förväntas ge både åsiktssvar och faktasvar.

I tidigare forskningsarbete inom samma undersökningsområde användes ett intervjuformulär som fungerar som en bas även i denna undersökning, då många av frågorna är utformade efter samma syfte som i tidigare undersökning. Frågeformulärets frågor är utformade efter att få veta vad lärarna vet om studie- och yrkesvägledare och deras titel, arbetsområden och arbetsuppgifter. Forskaren kommer dock att ändra lite i det intervjuformuläret, från en muntlig intervju till de ostrukturerade intervjuerna. Därför ändras frågornas uppställning och justeras frågeformuläret så att det fungerar att skriva in sina svar själv. Det ostrukturerade intervjuformuläret är utformad som så att informanterna får börja svara på lite bakgrundsfrågor. Frågor om de arbetar som lärare eller inte och om de är utbildade lärare. Jag vill att det ska vara öppna svarsalternativ eftersom jag letar efter nyanskillnader om vad läraren vet om studie- och yrkesvägledare och deras titel, arbetsområden och arbetsuppgifter. Jag har även tagit med ja och nej frågor för att kunna säkerställa några av de öppna svarsalternativen. Fördelen är att läraren kan ge mer än ett svar på en och samma fråga. Nackdelen är att svaren kan vara svåra att tyda. Dessutom är det omöjligt att kontrollera svarens sanningshalt.

Innan det ostrukturerade intervjuformuläret användes i undersökningen gjordes en testrunda för att se att det inte fanns några oklarheter. Efter testrundan som genomfördes på två olika lärare, utanför undersökningsområdet, förbättrades frågeformuläret för att därefter användas i undersökningen.

I ingressen till det ostrukturerade intervjuformuläret berättar jag att jag kommer från Studie- och yrkesvägledarprogrammet vid Malmö högskola. Vidare angavs det att syftet är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Forskaren berättade också att informanten kommer att vara helt anonym i undersökningen och vid redovisningen. Samt att jag tackade för deras medverkan i slutet på formuläret. (Ostrukturerade intervju, se bilaga).

4.4 Materialinsamling

Utdelning av de ostrukturerade intervjuerna sker vid tre olika tillfällen under en period av två veckor. Undersökningen sker i lärarrum eller i uppehållsrum, som är ganska lika varandra. Rektorerna eller kommunen bjuder på kaffe och fralla vid samtliga tillfällen. Lärarna sitter i smågrupper runt om i rummen när jag delar ut mina ostrukturerade intervjuformulär. Jag informerade om att det är frivilligt att delta och att både lärare och skolan kommer att vara anonyma i undersökningen. Jag betonade att det utifrån deras nuvarande yrkesroll som de ska svara från, så att inte tidigare erfarenheter vägs in i svaret. När alla har skrivit klart samlar jag ihop formulären igen. Samma formulärutlämning och insamling fungerade på samtliga skolor. Dessutom valde jag att alla i samlingslokalen skulle kunna ta del av undersökningen och att jag tar bort de ostrukturerade intervjuformulär som inte var ifyllda av lärare, när jag sammanställer de ostrukturerade intervjuerna.

4.5 Forskningsetik

Inför varje vetenskaplig undersökning inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning skall det göras en avvägning av forskaren för att undvika negativa effekter för de berörda i

undersökningsområdet. Därför måste forskaren göra en avvägning för att inte skada uppgiftslämnare eller de personer som kan bli berörda i tredje hand. Därför har Vetenskapsrådet anstiftat fyra allmänna huvudkrav på forskning, som kallas för informationskravet, samtyckekravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2011). Denna studie bygger på att lärare lämnar information om deras kunskaper om titeln studie- och yrkesvägledare samt deras uppfattning om studie- och yrkesvägledarens kompetens och arbetsområde. Forskaren har tagit hänsyn till dessa fyra krav vid genomförandet av undersökningen.

Informationskravet: Eftersom undersökningen sker på offentliga förvaltningar är det viktigt för både kommun samt skolorna att inte deras namn nämns i studien. Detta eftersom det går att identifiera de olika lärarna och studie- och yrkesvägledarna som kan komma att bli drabbade av negativa effekter. Forskaren informerade att informanternas information var viktig i undersökningen och att forskaren inte kommer att nämna kommunen eller skolan vid redovisningen. Forskaren informerade dessutom att det var frivilligt att medverka och att de när som kunde avbryta undersökningen.

Samtyckekravet: Jag upplyste informanterna om att det är frivilligt att ställa upp i undersökningen. Detta var viktigt att påpeka eftersom deras chef eller rektor har sagt att skolan ställer upp på undersökningen. Jag berättade också att de kunde avbryta om de inte vill avsluta undersökningen.

Konfidentialitetskravet: Med detta innebär att inte nämna kommunen vid namn eftersom det kan innebära att kunna lista ut vilka skolor som är med i studien. I de ostrukturerade intervjuformulären finns det en fråga där forskaren ber informanten skriva ner vilket ämne de undervisar. Denna fråga finns med för att forskaren ska kunna sortera bort alla inkomna svar från personer som inte är lärare. Forskaren informerar även att ämnet som läraren undervisar i inte kommer att nämnas i redovisningen av resultatet.

Nyttjandekravet: De uppgifter som forskaren samlat in och därmed tagit del av får bara användas för denna studie.

4.6 Validitet

Med validitet innebär att undersöka det man avser att undersöka och ingenting annat (Svenning 2000, s. 60). Utformningen av frågorna i det ostrukturerade intervjuformuläret är upprättade efter att få veta vad lärarna vet om studie- och yrkesvägledare och deras titel, arbetsområden och arbetsuppgifter. Däremot är det omöjligt att kontrollera det som lärarna skriver, om det skrivna är sanningsenligt. Dessutom innehåller formuläret en del frågor som ska beskriva informanternas åsikter, uppfattningar och erfarenheter som är högst individuella och kan inte kontrolleras någonstans än av just den informant som svarat. Frågeformuläret till den ostrukturerade intervjun utformades på ett sådant sätt att läraren var i fokus när han skulle svara och strategin innebar att fråga läraren utifrån olika vinklar för att kunna få fram information utan att ställa direkta frågor. Detta för att uppnå en så god validitet som möjligt i undersökningen (Larsen 2009, s. 26). För att försöka finna ett mönster som kan framträda ur svarsalternativen och som gör att svaren blir mer sanningsenliga.

4.7 Källkritik

Med källkritik menas att försöka fastställa källans trovärdighet, att kritiskt fastställa om innehållet är sant eller falskt (Esaiasson m.fl., 2004 s. 303). I denna studie har framförallt primärkällor använts, men för att få mer kött på benen. Vid teoriavsnittet har även sekundärkällor används, och forskaren är medveten om att sekundärkällor har lägre trovärdighet. Dessutom har jag använt mig utav examensarbeten för att visa att studie- och yrkesvägledare arbetar under annan benämning. Examensarbete har lägre trovärdighet än tidigare forskning, men jag som forskare anser ändå att examensarbetenas huvudresultat är så pass viktig i denna forskning att examensarbetena bör presenteras.

5. Resultat

Under detta avsnitt redovisas först lite fakta som inhämtats från studie- och yrkesvägledarna på varje skola. Därefter redovisas lärarnas resultat från den ostrukturerade intervjun, samt hur forskaren kom fram till uträkningarna från den insamlade empirin. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av undersökningens huvudresultat. Men först förklaras hanteringen av empiri och dess resultatberäkning.

5.1 Resultatbearbetning

Kvalitativ forskning har en strävan efter att mäta företeelser så att de kan omvandlas till siffror, till kvantifierbara enheter (Denscombe 2000 s. 204). Samtidigt har examensarbetets syfte är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Där frågeställningen är att undersöka vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare samt att, utifrån ett lärarperspektiv, undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel. Syftet är mer av en kvalitativ forskning eftersom den kvalitativa metoden innebär att beskriva och förklara (Denscombe 2000 s. 205). Däremot har insamlingsmetoden av empirin en kvantitativ aspekt eftersom forskaren har många informanter, siffror som central analysenhet, forskaren arbetar utifrån ett holistiskt perspektiv med en förutbestämd forskningsdesign samt att forskarens inblandning är mycket liten vid insamlandet av empirin. Kvalitativ och kvantitativt tillvägagångssätt behöver inte vara antingen eller, utan en bra samhällsforskning tenderar att använda sig utav både kvalitativ och kvantitativ. Den verkliga skillnaden mellan metoderna handlar om hur forskaren behandlar empirin i sin undersökning (Denscombe 2000 s. 203).

För att förklara resultatet på ett enkelt sätt för att kunna jämföra de olika svarsfrekvenserna är det mest vanliga att räkna om antalen till procent. Vid procentberäkning utgår man från en procentbas som är det totala antalet informanter i undersökningen (Esaiasson m.fl., 2004 s. 375). I undersökningen svarade 95 personer på de ostrukturerade intervjuerna, och som därmed utgör procentbasen. Därefter är det bara att räkna ihop lika svar och dividera den summan med

procentbasen. Svaret ger oftast en summa på t ex 0, 439123. För att förtydliga svaren har forskaren därefter valt att avrunda summan till hela procent. Forskaren utgår ifrån den tredje siffran efter kommat, och är den siffran över 5 avrundas talet uppåt. t ex 0, 439123 avrundas uppåt till 0,44 vilket innebär 44%.

Eftersom den ostrukturerade intervjun var utformad så att informanterna själva fick skriva sina svar, gav det många liknande svar som forskaren samlat under samma procentsats. För att ge ett exempel så frågar forskaren vad lärarna vet om en studie- och yrkesvägledares kompetens. De ostrukturerade intervjuernas svar visade på t ex att vägleda elever i grundskola eller vägleda elever i gymnasiet eller vägleda i arbetslivet. Forskaren har samlat alla svar om vägleda till ett svarsalternativ; ”Lite mer än två tredjedelar (69%) har angivit att en Studie- och yrkesvägledare är behörig att vägleda alla åldersgrupper, grundskola, gymnasiet, komvux och arbetsförmedlingen.” Detta leder till att forskaren har stor påverkan i det insamlade materialet samt att det leder till sämre validitet och reliabilitet i studien.

5.2 Allmänt om informanterna

Av de inkomna svaren var det lite mer än hälften (55%) från grundskolan, lite mindre än en tredjedel (32%) från gymnasiet och endast en liten del (13%) från vuxenutbildningen. Därefter har det inte skett någon vidare särskiljning mellan skolorna.

Svarsalternativen som svarar på hur länge de olika informanterna har jobbat som lärare var mycket spridda, alltifrån ett par månader upp till trettiosju år. Den andra frågan om vilket ämne de undervisar i var spridningen än större, mycket på grund av den yrkesinriktade gymnasieskolan. På grund av konfidentialitetskravet nämns inte undervisningsämnena i undersökningen. Den tredje frågan som handlade om läraren var utbildad lärare eller ej, visar att ungefär två tredjedelar (68%) var utbildade lärare. Nästan en tredjedel (32%) har inte lärarutbildning.

5.3 Frågor med lärarnas sammanställda svar

Fjärde frågan i studien handlar om hur ofta lärarna har kontakt med en studie- och yrkesvägledare, och nästan två tredjedelar (63%) av lärarna svarade att de har spontant, eller när det behövs, för att en elev inte mår bra eller är orolig över sina betyg. Nästan en tredjedel (32%) av lärarna svarade att de inte har direktkontakt med studie- och yrkesvägledaren utan att de skickar dit eleverna. Flertalet av informanterna (86%) svarade att de har kontakt med en studie- och yrkesvägledare ca en gång per månad. Medan några få lärare (14%) svarade att de har kontakt med en studie- och yrkesvägledare dagligen.

På femte frågan som handlar om vad läraren tänker på när de hör studie- och yrkesvägledare svarade över hälften (55%) av lärarna att hjälpa elever vidare antingen till gymnasiet, högskola och eller till arbetslivet. Resterande (45%) svarade; en person som kan kurser och ämneskriterier.

På sjätte frågan som handlade om vad lärarna anser om titeln studie- och yrkesvägledare svarade samtliga (100%) att titeln är bra eftersom den säger vad det handlar om.

Den sjunde frågan handlade om vad lärarna vet om en studie- och yrkesvägledares arbetsområden. Bland svarsalternativen fanns det flera olika svarsalternativ. Det som nästan alla (98%) skrev var att handleda elever inför gymnasieval eller utbildningsval. Flertalet (96%) skrev även om att anordna praktik eller prao. Kunskaper om betyg, meritpoäng och ämnen noterade nästan tre fjärdedelar (74%). Strax över en tredjedel (34%) noterade studieväg och ekonomi. Övriga kunskaper såsom livskunskap, psykologi, arbetsliv var även angivna som olika kunskapsområden var angivna av några få (7%) lärare.

Den åttonde frågan som handlade om vad lärarna vet om en studie- och yrkesvägledares kompetens. Resultaten visar att få lärare tror att en studie- och yrkesvägledare är behöriga att undervisa i ett ämne (1%). Nästan hälften av lärarna vet att en studie- och yrkesvägledare är behöriga att lotsa folk ut i arbetslivet (47%). Några (17%) lärare har angivit att de inte vet så mycket om studie- och yrkesvägledarens kompetens. Lite mer än två tredjedelar (69%) har angivit att en Studie- och yrkesvägledare är behörig att vägleda alla åldersgrupper, grundskola,

gymnasiet, komvux och arbetsförmedlingen. Några (3%) drar liknelse med en bibliotekarie, att en studie- och yrkesvägledaren vet vart informationen finns, man kan komma till dem med frågor och så vet de var man kan finna svaren. Flertalet (87%) av lärarna menade att en studie- och yrkesvägledaren är expert på vad eleverna behöver för att komma vidare. En studie och yrkesvägledare måste vara kunnig om både studieväg för eleven och deras ekonomi (15%) ansåg några lärare.

Den nionde frågan som handlade om vilken betydelse som lärarna tror titeln har för professionen. Där svarade en femtedel (20%) av lärarna att de har ingen uppfattning om det, medan flertalet (72%) tycker att titeln är tydlig och bra. Några få (8%) lärare sa att titel är viktig men att den inte påverkar statusen.

Den tionde frågan som handlade om lärarna anser att titeln studie- och yrkesvägledare är relevant för sitt uppdrag. Där svarade samtliga informanter (100%) att titeln studie- och yrkesvägledare är relevant för sitt uppdrag.

På frågan om titeln hade ändras och vad det hade inneburit för professionen svarade flertalet (97%) av lärarna ingenting. Många nämnde städerskans namnbyte till lokalvårdare här som en hänvisning åt att inget hände vid deras titel byte. Några få (3%) menade att det beror på vad det nya namnet blir.

Sist i den ostrukturerade intervjun bad jag lärarna att lämna förslag på en annan titel och resultatet blev lite blandat av både nya och gamla namn; Yrkesvalslärare (3%), Framtidsplanerare (2%), Studieplanerare (5%), Framtidsvägledare (6%), Syo (32%), Vägledare (17%) och Syv (17%). Nästan en femtedel (18%) har inte lämnat något förslag.

5.4 Sammanfattning av resultatet

En sammanfattning som visar huvudresultat och mönster utifrån lärarnas resultat. Huvudresultatet i undersökningen var att lärare är nöjda med studie- och yrkesvägledare som

titel på professionen eftersom flertalet tycker att titeln är tydlig och bra. Flertalet av lärarna har ungefär en gång i månaden kontakt med en studie- och yrkesvägledare. Det som lärarna tänkte mest på när de hör studie- och yrkesvägledare är en som kan kurser och som kan handleda elever till skola och arbetsliv. Lärarna menar att vägleda inför val av utbildning och fixa praktik är en studie- och yrkesvägledares främsta arbetsområden. Vidare menar lärarna att studie- och yrkesvägledares kompetens innebär att vägleda elever eftersom de är en expert på att veta vad eleverna behöver för att komma vidare. Att ändra titel kommer inte att förändra någonting för yrket. Vid förslag på annan titel svarade många ”syo” som är en tidigare förkortning på professionen.

6. Analys

Syftet med examensarbetet är att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Ett antal lärare har deltagit i studien och svarat på frågor via en ostrukturerad intervju om hur de uppfattar titeln studie- och yrkesvägledare, samt om titeln är relevant. En fråga som skall besvaras med hjälp av teorin är hur lärare uppfattar yrkesrollen studie- och yrkesvägledare. Den andra frågan som skall besvaras är hur relevant titeln studie- och yrkesvägledare är.

Det finns ett bortfall på tre personer i denna undersökning. Det fanns 98 lärare som kunde vara med i undersökningen, men den ostrukturerade intervjuen har endast nått ut till 95 av dem. Det innebär att tre lärare inte är med i studien, men studien ger ändå ett högt deltagande, då 97 % av lärarna var med i undersökningen. När det är så många deltagare med i studien innebär det att undersökningen är representativ och kan representeras i proportion till deras förekomst i den bredare populationen (Denscombe, 2000 s. 21).

I denna studie ingår den fenomenologiska teorin som innebär att alla fenomen, erfarenheter och tankar bara kan identifieras utifrån hur de kan förstås som kunskap hos ett subjekt (Andersson & Kaspersen 2003, s. 235). Detta ska förklaras genom lärarnas sammanställda resultat, som försöker visa lärarnas kunskaper och erfarenheter, men också vad lärarna hypotetiskt tror om titeln studie- och yrkesvägledare. Den fenomenologiska teorin går ut på att försöka förklara vad lärarna "ser", och därmed VET om studie- och yrkesvägledares arbetsområde och kompetens som kan kopplas till titeln.

Författaren väljer att presentera en fråga i taget som analyseras tillsammans med teori och resultat.

6.1 Första frågan

Den första frågan utifrån ett lärarperspektiv handlar om hur lärare uppfattar yrkesrollen studie- och yrkesvägledare, som skall besvaras tillsammans med den fenomenologiska teorin. Studien visar att lärarna uppfattar en studie- och yrkesvägledare som en expert på vad eleverna behöver

för att komma vidare, nämligen en person som hjälper elever vidare till gymnasiet, högskola eller arbetslivet. Men det är också någon som kan kurser och ämneskriterium samt är kunnig om både ekonomi och studieplanering. Lärarna visar även att en studie- och yrkesvägledares arbetsuppgifter innebär att ha kunskaper om områden såsom betyg, meritpoäng, ämnen, livskunskap, psykologi och arbetsliv. Lärarna anser att en Studie- och yrkesvägledares yrkesroll är kunskaper om kurser, betyg och ämneskriterium. Detta stämmer väl in på arbetsförmedlingens yrkesbeskrivning. Som säger att en studie- och yrkesvägledares huvuduppgifter är att informera om utbildningar, yrken och arbetsmarknaden (Arbetsförmedlingen, 2011). Det som nästan alla lärarna säger är att en studie- och yrkesvägledare arbetar med, är framförallt att handleda eller vägleda elever samt att ordna praktik. Vilket även stämmer väl överens med arbetsförmedlingens yrkesbeskrivning samt med läroplanens riktlinjer för lärare och studie- och yrkesvägledare (Arbetsförmedlingen, 2011 och Skolverket, 2011).

6.2 Andra frågan

Andra frågan som skall besvaras är hur relevant titeln studie- och yrkesvägledare är för sitt uppdrag, med hjälp av den fenomenologiska teorin. Denna fråga förknippas starkt med teorins andra väg som handlar om kunskap som är knuten till symboler, såsom titeln studie- och yrkesvägledare. Studien har via en ostrukturerad intervju undersökt om lärarna anser att titeln är relevant, och där samtliga informanter berättade att titeln studie- och yrkesvägledare är relevant för sitt uppdrag. En annan fråga i den ostrukturerade intervjun var vad de anser om titeln studie- och yrkesvägledare. Där svarade samtliga att titeln är bra eftersom den säger vad det handlar om. Lärarna anser att titeln är mycket relevant, eftersom titeln säger vad yrket handlar om, att vägleda i studier och yrken. Titeln, studie- och yrkesvägledare, passar bra inom skolväsendet för enligt tidigare forskningsrapporter som behandlat ämnet titel har informanterna anset att titeln skulle kunna behövas bytas ut. Skillnaden är att deras informanter har alla varit studie- och yrkesvägledare men arbetat som arbetsförmedlare på arbetsförmedlingen (Setterberg och Holmgren, 2008). Genom ovanstående besvarade frågor har det framkommit att titeln studie- och yrkesvägledare är stark förknippad med att arbeta inom skolväsendet. Studie- och yrkesvägledare som arbetar utanför skolväsendet benämns med andra namn, såsom arbetsförmedlare, och det

kan då vara missvisande om man som studie- och yrkesvägledare väljer att arbeta utanför skolväsendet. I dagens moderna samhälle har yrket blivit en allt viktigare synvinkel för en människas identitet, som kan förklaras med att yrket fått en viktigare roll i samhället. Då den personliga identiteten har bytts ut mot vilken status man har i samhället, har fokus flyttats från vem man är till vad man arbetar med (Stier 2003, s. 74-75).

Den ostrukturerade intervjun ställde även frågan vad ett eventuellt titelbyte skulle innebära för professionen, där flertalet av informanterna svarade att det inte leder till någonting. Flera av informanterna drog även liknelser med lokalvårdarnas titeländring, som i folkmun fortfarande låter som städerska. Det är kanske därför som många av informanterna skrev upp det gamla namnet syo, när jag bad dem komma med förslag på nytt namn för professionen. Andra nya namn som lärarna presenterade var vägledare och syv. Men det var även många lärare som inte har lämnat något nytt namn och jag antar att de vill behålla det nuvarande namnet, studie- och yrkesvägledare. Undersökningen visar tydligt att lärarna tycker att titeln studie- och yrkesvägledare är ett bra namn för professionen

6.3 Analyssammanfattning

Huvudresultatet i undersökningen var att lärare är nöjda med studie- och yrkesvägledare som titel på professionen eftersom flertalet tycker att titeln är tydlig och bra. Titeln talar om vad yrket handlar om. Som den fenomenologiska teorin påvisar i denna studie, är att när en lärare ser en studie- och yrkesvägledare ser de samtidigt en person som har kunskaper om kurser, betyg och ämneskriterium (Andersson & Kaspersen 2003, s. 235). Det som lärarna tänkte mest på när de hör studie- och yrkesvägledare är en som kan kurser och som kan handleda elever till skola och arbetsliv. Lärarna menar att vägleda inför val av utbildning och fixa praktik är en studie- och yrkesvägledares främsta arbetsområden. Både lärare och elever vet att skoltiden är under en viss tid och att eleverna ska fortsätta vidare antingen i skolan eller ut i arbetslivet. Detta kan innebära att eleverna behöver bli vägledda av en studie- och yrkesvägledare om deras val inför framtiden. Som artikeln skriven av Hope, som handlar om att, om eleverna vet vad de vill arbeta med i framtiden leder det till att de har ett mål. Detta mål gör det lättare för eleven att skapa en förståelse för att läsa vissa ämnen under sin utbildning (Hope, 2007). Även jag anser att om

eleverna vet vad de vill arbeta med leder till att eleverna lättare klarar av sin grundutbildning. Vet elever vad de vill arbeta med tror jag att de lättare kan se sin utbildnings relevans och förstå att det är några tuffa år, men om jag kämpar på så når jag mitt mål. Därför anser även jag att om studie- och yrkesvägledare och lärare arbetar tillsammans och mer intimt, leder det automatiskt till att eleverna får större kunskaper om sig och sin karriärväg. Men att dra vägledningen till den gränsen som Chen skriver om i sin artikel, om klassvägledning för att nå ut till fler elever är för enkelspårigt (Chen, 2005). Klassvägledning anser jag är att leda eleverna i några få huvudinriktningar istället för olika unika alternativ för varje elev. När jag vägleder en elev inför dennes framtid går jag som studie- och yrkesvägledare på djupet och visar hur olika alternativ gestaltar sig i framtiden. Jag anser och tror att det blir mycket ytligare vägledning med klassrumsvägledning. Men tyvärr är det kanske så framtiden kommer att se ut för oss studie- och yrkesvägledare eftersom även resurserna i Sveriges skolor är svaga. Idag har lärarna en stor mentorsroll genom att stödja elevernas studieutveckling att försöka fånga upp eleverna tidigt om vad de har för framtidsvisioner (Arbetsförmedlingen, 2011).

Nackdelen med titeln studie- och yrkesvägledare är att titeln är hårt knuten till skolväsendet som både lärarna samt Setterberg och Holmgren anser. Titeln betyder arbete inom skolväsendet med arbetsuppgifter inom det administrativa, inom skolväsendet. Som den fenomenologiska teorin menar är att försöka förklara vad lärarna ”ser”, och därmed VET om studie- och yrkesvägledares arbetsområde och kompetens och som kan kopplas till titeln (Andersson & Kaspersen 2003, s. 235). Titeln, studie- och yrkesvägledare, är ett starkt symboliskt ord som är väl förankrat i den fenomenologiska teorin då lärarna anser att i titelns betydelse finns en som arbetar med att handleda eller vägleda och att ordna praktik. Lärarna ”ser” en person som arbetar som studie- och yrkesvägledare och som har titeln studie- och yrkesvägledare, där titeln innebär att de samtidigt ”ser” tecken av att handleda, vägleda och ordna praktik. En studie- och yrkesvägledares arbetsområden och arbetsuppgifter förknippas starkt med titeln anser de flesta lärarna. Detta innebär att titeln är för starkt kopplat till skolväsendet. Arbetar en Studie- och yrkesvägledare utanför skolväsendet benämns yrkestiteln som t ex arbetsförmedlare (Setterberg och Holmgren, 2008). Genom att göra en titel så tydlig som studie- och yrkesvägledare är inom just skolväsendet skapar det även en begränsning inom just skolväsendet. Den kompetens som en studie- och yrkesvägledare besitter kan även komma till användning utanför skolväsendet. Jag anser att ett titelbyte kan leda till att fler vägar öppnas upp för studie- och yrkesvägledare om vi

ändrar vårt namn till vägledare. Namnet vägledare passar både i skolväsendet samt i arbetslivet. Dessutom är det ett kort och lätt ord att både säga och förstå. Tyvärr var det inte så många som nämnde just vägledare som en ny titel, endast 17% av de tillfrågade lärarna skrev ner Vägledare vilket var lika många som Syv. De flesta ville behålla namnet Studie- och yrkesvägledare. Titel är starkt förknippad med symboliska kunskaper inom teorins andra väg, titel som symbol eller tecken. Titeln, studie- och yrkesvägledare, uppfattar lärarna som en som arbetar med administrativa arbetsuppgifter, såsom ämnesval, utbildningsval och ekonomi. Lärarna ser en person som arbetar som studie- och yrkesvägledare och har titeln studie- och yrkesvägledare, där titeln innebär att de samtidigt ”ser” tecken av kurser, ämnen, program och ekonomi. Den betydelse som lärarna lägger i titeln studie- och yrkesvägledare är att titeln är relevant och vid ett eventuellt byte av titeln inte kommer att ha någon betydelse för professionen. Vid frågan vad lärarna anser om titeln svarade även där samtliga att titeln är bra eftersom titeln säger vad det handlar om.

Enligt Skolverket är ett av skolans många mål för elevernas kunskaper att elever ska kunna göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Därför skall studie- och yrkesvägledaren, eller den personen med motsvarande arbetsuppgifter i grundskolan, ordna så att eleverna uppnår målet, genom att ”informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser” (Skolverket, 2011). Det är en vag beskrivning skolverket gör tycker jag eftersom en studie- och yrkesvägledare är utbildad inom vägledning och en lärare är utbildad till att undervisa eller ge information. Båda professionerna borde få ha större utrymme inom skolväsendet, men på grund av resurserna är det lättare att dra ner på studie- och yrkesvägledarna eftersom lärarna måste finnas på skolan. Gör lärarna mer av en studie- och yrkesvägledarnas arbetsuppgifter leder det till att studie- och yrkesvägledarkompetensen blir mer inriktad på det administrativa. Men som Yuksel-Sahin skriver i sin artikel så är behovet av en studie- och yrkesvägledare stort från elevernas sida eftersom eleverna behöver vägledning (Yuksel-Sahin, 2009). Drar skolan ner på studie- och yrkesvägledarnas arbetstid leder det till att eleverna frågar lärarna istället. Eftersom lärarna inte är utbildade i vägledning kommer eleverna vara bli hänvisade något lämpligt arbete.

7. Avslutande diskussion

Som blivande studie- och yrkesvägledare har undersökningen haft ett underliggande syfte av att se hur lärare uppfattar en studie- och yrkesvägledares arbetsområde samt kompetens, medan det övergripande syftet har varit att beskriva en viss verklighet och i någon mån förklara den. Syftet med examensarbetet var att undersöka vad lärarna tror sig veta om professionen studie- och yrkesvägledare. Författaren vill veta hur lärarna ser på professionen studie- och yrkesvägledare, eftersom lärare och studie- och yrkesvägledare arbetar tillsammans på samma arbetsplats. I denna studie används den fenomenologiska teorin som innebär att alla fenomen, erfarenheter och tankar bara kan identifieras utifrån hur de kan förstås som kunskap hos ett subjekt (Andersson & Kaspersen 2003, s. 235). Den fenomenologiska teorin går ut på att försöka förklara vad lärarna "ser", och därmed VET om studie- och yrkesvägledares arbetsområde och kompetens som kan kopplas till titeln. Studien visar vad lärarna "ser" och därmed VET om studie- och yrkesvägledare. För att teoretiskt försöka klarlägga vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare och att undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel har jag valt att använda mig av en fenomenologisk teori, som finns inom de sociala interaktionsteorierna. Jag tyckte att det var en mycket intressant teori som sätter ord på det som är så svårt att förklara, men som man bara VET. Dessutom tyckte jag att den fenomenologiska teorin passade bra till undersökningen eftersom lärarna skulle beskriva och förklara något som bara de VET. Till den fenomenologiska teorin valde jag att använda mig utav ostrukturerade intervjuer eftersom empirin blir anonym. För att införskaffa min empiri föll valet på ostrukturerade intervjuer, vilket jag tyckte passade bra till teorin, då jag ville påverka informanterna så lite som möjligt (Denscombe, 2000 s. 126). I efterhand tycker jag att ostrukturerade intervjuer var ett bra tillvägagångssätt, men att den ostrukturerade intervjun skulle ha utformats på ett mycket bättre sätt, det finns t ex slutna frågor i intervjun. Den ostrukturerade intervjun blev inte så bra, när tanken var att jag ville ha en massa olika svarsalternativ – och det fick jag! Men att organisera och sammanställa svaren efter det var inte roligt, det var jättesvårt. En fråga med öppna svarsalternativ räcker, både för forskaren och för informanterna. Nästa gång skall det därför vara färdiga svarsalternativ för informanterna att kryssa i. Detta eftersom

bearbetningen av empirin blev komplicerad och jag fick förändra informanternas svar genom att samla liknande svarsalternativ. Detta ledde till att validiteten och reabiliteten försämrades (Svenning 2000, s. 60). Men den ostrukturerade intervjun var uppbyggd på ett sätt som ställer liknande frågor från olika infallsvinklar. Detta leder till att empirin blev något säkrare eller mer fastställd, då informanterna svarade på frågor om hur de uppfattar yrkesrollen studie- och yrkesvägledare.

Tips på vidare forskning skulle kunna vara att fortsätta inom samma område men att fråga lärarna om vad, när och hur de använder sig av en studie- och yrkesvägledares kunskaper och dennes kompetens.

Referenser

Andersson Heine & Kaspersen Lars Bo (2003) (red.) *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund, Studentlitteratur

Arbetsförmedlingen, (2011-11-24) *Yrkesbeskrivning*

<http://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Yrke-och-framtid/Yrkesinformation/Yrken-A-O/12.78280711d502730c1800072.html?url=-491989159%2FYrken%2FUtskrift%2FUtskriftYrkesOmrade.aspx%3FiYrkeOmradeId%3D15&sv.url=12.78280711d502730c1800072>

Brante Thomas, Andersen Heine och Korsnes Olav (red.) (1998). *Sociologiskt lexikon*. Stockholm, Universitetsförlaget

Chen, Charles P. (2005). *Cousellors and teacher collabotarian in classroom-based career guidance*. Australian Jornal of Career Development, 14, 18-29. Hämtad februari 2012.

[http://link.libris.kb.se.proxy.mah.se/sfxmah?sid=EBSCO:eric:pages:18-29:12:PMID:&issn=1038-4162&isbn=&title=Australian+Journal+of+Career+Development&book=&atitle=Counsellor+and+Teacher+Collaboration+in+Classroom-Based+Career+Guidance&aulast=Chen%2c+Charles+P.&date=20050301&volume=14&issue=3&spage=18&pages=18-29&db=ERIC&accession=EJ797707&ED=&sici=1038-4162\(20050301\)14%3a3%3c18%3aAJOCDEJ797707%3e2.0.TX%3b2-Y&pmid](http://link.libris.kb.se.proxy.mah.se/sfxmah?sid=EBSCO:eric:pages:18-29:12:PMID:&issn=1038-4162&isbn=&title=Australian+Journal+of+Career+Development&book=&atitle=Counsellor+and+Teacher+Collaboration+in+Classroom-Based+Career+Guidance&aulast=Chen%2c+Charles+P.&date=20050301&volume=14&issue=3&spage=18&pages=18-29&db=ERIC&accession=EJ797707&ED=&sici=1038-4162(20050301)14%3a3%3c18%3aAJOCDEJ797707%3e2.0.TX%3b2-Y&pmid)

Denscombe Martyn (2000). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund

Esaiasson Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik, Wängnerud Lena (2004). *Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm, Nordstedts Juridik AB

Giddens Anthony (1999). *Modernitet och självidentitet Självet och samhället i den senmoderna epoken*. Uddevalla, Bokförlaget Daidalos AB

Giddens Anthony (2003). *Sociologi*. Lund, Studentlitteratur

Harste Gorm & Mortensen Nils, (2003). *Sociala interaktionsteorier*. I Andersson Heine & Kaspersen Lars Bo (red.) *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund, Studentlitteratur

Hope Munro (2007). *The implications of teatcher perceptions of career guidance programs and the impact on student career decisions*. Georgien skolkuratorer Association journal v14 p6-13
Fall 2007 Hämtad januari 2012

<http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=EJ900076>

Kaspersen Lars Bo, (2003). *Anthony Giddens*. I Andersson Heine & Kaspersen Lars Bo (red.) *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund, Studentlitteratur

Larsen Ann Kristin. (2009). *Metod helt enkelt*. Malmö, Gleerups

Lovén Anders. (2000). *Kvalet inför valet: om elevers förväntningar och möten med vägledare i grundskolan*. Malmö, Institutionen för pedagogik, Lärarhögskola

Lundvall, U och Vendel, L (2007). ”SYV kan så mycket mer än så” – Nio studie- och yrkesvägledares upplevelser av arbetsmarknaden utanför utbildningsväsendet. Examensarbete Malmö högskola, Lärarutbildningen. Hämtad september 2011. <http://hdl.handle.net/2043/5729>

Malmö högskola, (2011-11-24). *Studie- och yrkesvägledarprogrammet*
<http://www.edu.mah.se/LGSYL>

Mockler, Nicole (2010). *Beyond "what works": understanding teacher identity as a practical and political tool*. The university of Newcastle School of Education, Ourimbah, Australia.
Hämtad september 2011

<http://www.informaworld.com.support.mah.se/openurl?genre=article&id=doi:10.1080/13540602.2011.602059>

Montin Stig (2004). *Moderna kommuner*. Lund, Liber

Månsson Per. (2000). *Båten i parken*. Stockholm, Prisma

Setterberg, H. Holmgren, C. (2008). "Studie- och yrkesvägledare - det är väl inget fel på den titeln" – en kvalitativ studie om betydelsen av en yrkestitel och yrkesidentitet. Examensarbete Malmö högskola, Lärarutbildningen. Hämtad september 2011. <http://hdl.handle.net/2043/6913>

Skolverket, (2011-11-25) *Lagar och regler*

<http://www.skolverket.se/sb/d/155;jsessionid=42EBB5C4B92C4CA5866C76BB01ACE11B>

Stier Jonas (2003). *Identitet Människans gåtfulla porträtt*. Lund, Studentlitteratur

Svenning C. (2000). *Metodboken*. Eslöv, Lorenz förlag

Vetenskapsrådet, *Forskningsetniska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (2011-11-13). <http://www.vr.se>

Yuksel-Sahin, Fulya (2009) *The evaluation of counseling and guidance service based on teacher views and their prediction based on some variables*. Technical University, Education Faculty, Turkey. Oline Underkastelse , International Journal of Instruction v2 n1 p59-76 jan 2009 18s. Hämtad Januari 2012.

<http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=ED524160>

Ostrukturerad intervju

Jag är en studie- och yrkesvägledarstudent från Malmö högskola och jag gör en undersökning för mitt examensarbete. Undersökningens syfte är att undersöka vilken betydelse verksamma lärare lägger i titeln studie- och yrkesvägledare samt att, undersöka om studie- och yrkesvägledare är en relevant titel för uppdraget.

Jag är tacksam om du skulle vilja besvara nedanstående frågor.
Du är helt anonym i undersökningen och vid redovisningen.

1. Hur länge har du arbetat som lärare?
2. Vilket ämne undervisar du i?
3. Är du utbildad lärare?
4. Hur ofta är du i kontakt med studie- och yrkesvägledaren på din skola?
5. Vad tänker du på när du hör studie- och yrkesvägledare?
6. Vad anser du om titeln studie- och yrkesvägledare?
7. Vad vet du om en studie- och yrkesvägledares arbetsområden?
8. Vad vet du om en studie- och yrkesvägledares kompetens?
9. Vilken betydelse tror du att titeln har för professionen?
10. Är titeln relevant för uppdraget utifrån dina erfarenheter?
11. Om titeln hade ändrats, vad tror du i så fall att det hade inneburit för professionen?
12. Hur skulle ett förslag på en annan titel se ut?

Tack för din medverkan!

